

Õpetaja kaasamine õppimisse

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

ERLI AASAMETS

I küsimus:

milline on minu kooli õpetajate
enesetäiendamise kõige suurem
probleem?

Millistena näeme probleeme?

- Kuuleme sageli: „Lapsed ei oska“. Millal on keegi kuulnud, et õpetaja ei oska?
- Koolitamise:
 - valik tehakse koolitaja müügioskuse põhjal
 - käigus omandatud ei rakendata sest see ei ole vastavuses tegeliku enesetäienduse vajadustega
 - tulemuslikkust ei hinnata (pole mida ega kuidas)

Millistena näeme probleeme?

- „Valmis“ (elupõlise) õpetaja sündroom:
 - kogemused (võivad olla kasutud)
 - staaž (võib näidata konkurentsivõimetust)
 - soovitakse suurendada sisendit (muutmata protsesse selleks, et väljund paraneks)
- Õpetaja ei saa valida klassi ega õpilasi. Õpetaja saab valida hoiakud ja suhtumise.

II küsimus:

millised on minu koolis õpetajate poolt
enimsoovitud enesetäienduse viisid?

Uuring „Õpetajate täiendusõppe vajadused“

- Õpetajate poolt soovitakse jätkuvalt enim ainealaste teadmiste ja oskuste arendamise koolitusi.

(Uuring „Õpetajate täiendusõppe vajadused“ 2015)

<https://www.hm.ee/sites/default/files/lpparuanne.pdf>

- Hoiakuid ja kutsealast arengut toetavaid koolitusi ei peeta vajalikuks.

Harjumus, arvamus ...?

Materjalide valimine

Tagasiside

Õpistrateegia
kujundamine

Lõiming

Läbitakse õppematerjale
Hinded õppematerjali eest
Otsitakse tuge tugistruktuuridelt
Metoodikad aastakümne tagused
Metoodikad kirjastustelt

Pädevustele
keskenduv

Metoodikate
valimine

Taseme väljaselgitamine

Tulemuslikkuse hindamine

Teadus ja teadmised, analüüs ja reflektatsioon

Taseme väljaselgitamine

Pädevustele keskenduv

Lõimitud ainekavad

Õpistrateegia kujundamine

Metoodikate valimine

Materjalide valimine

Tulemuslikkuse hindamine

Tagasiside

Visad tõekspidamised?

- uskumused?

(õpilased ei õpi nuhvlis midagi? Aga sotsiaalsed oskused?)

- harjumused?

(mina õppisin nii! Puberteet on kõige progressiivsem...)

- mugavused?

(õpik vastab ainekavale - miks peaksin tegema teisiti?)

- hirmud?

(mis juhtub kui teen teisiti?)

- rollist kinni hoidmine?

Kõrvalepõige ...

- Koolides on tugev meeskonna identiteet, mis aitab elus hoida. Samas tekitab see vastuseisu kõige teistsuguse vastu.
- Kui palju suheldakse teiste meeskondadega? Oma mullis on "meie-teie" (vastandumise) hoiaku tekkimine vältimatu.
- See, kes tahab mulli katki teha või seda kasvõi veidi suuremaks ajada, on sissetungija ja sellele tuleb vastu hakata.
- Avatud, enesekindla ja motiveeritud inimese töö on umbes kolmandik tulemuslikum kui endassesulgunud, ebakindla ning alamotiveeritud töötajal.

III küsimus:

millised on minu kooli õpetajate
enesetäiendamise eesmärgid ja
tegevuskava?

Millised eesmärgid?

- **Õpetaja kaasamine õppimisse**

Kool on õppimise keskkond kõigile

Enesetäienduseks sobivate viiside pakkumine

- **Toetada õpetajat läbi õppimisharjumuse**

arusaamade analüüsis

rolli ja selle võimaluste mõtestamisel

- **„Valmis“ õpetaja mugavustsoonist välja toomine**

Suurendada autonoomiat vastandumiseta

Toetada avatust ja koostööd

Mida tegime?

- I etapp
 - Koolituste ja eneseanalüüside analüüs (sisehindamisel)
- II etapp
 - mõistete ja arusaamade ühtlustamine, sh koolitus ≠ enesetäiendus
- III etapp kaasamine alusdokumentide loomisel
 - arengukava → koolituskava → enesetäienduse kord
→ reflekteeriva eneseanalüüsi vorm → tagasiside
- IV etapp
 - Võimaluste otsimine ja loomine
 - Toetamine ja tagasiside
 - Korrigeerimine

Millised lepped ja normid?

- Arengukava, sh koolituskava
- Enesetäienduse kord, sh Lisa
- Eneseanalüüs
- Teemaatiline eneseanalüüs
- Enesetäienduse tagasiside
- Tunnivaatluste koond
- Tunnivaatlus
- Vestlused

korrigeerimine

Reflekteeriv õpetaja on tulemuslikum

- analüüsib oma oskusi, teadmisi, tegevust
(eneseanalüüs) saab toetada väljastpoolt
- analüüsib oma vaateid, uskumisi, hoiakuid
(refleksioon) ei saa toetada väljastpoolt
- mõtestab oma rolli ja selle võimalusi
- julgeb tegeleda probleemidega
- määratleb takistavast vabanemise võimalused
- määratleb enesetäienduse vajadused

Õpetajad vajavad ...

- eneseanalüüsi sisulist väärtustamist, tagasisidet oma töö kohta
- kollegiaalse õppimise kogemusi et lõimuda ja lõimida
- võimalusi
 - oma tegevuse ja saavutuste refleksiooniks
 - ideede jagamiseks, dialoogiks
 - teooria ja praktika sidumiseks läbi tegevuste
- **toetust enesetõhususe** (uskumus endasse, enda võimettesse) ja **mõttemustrite** (uskumus enda omadustesse ja nende arendamisse) **ümberrhindamisel**

KiNG partnerkoolid

KiNG õpetajate töövarju projekti arvud

- KiNG koordineeris, osales 10 kooli
- Kokku:
 - 17 päeval
 - osalejaid 132, sh:
 - KiNG-st osales 37 töötajat
 - partnerkoolidest võttis vastu 92 töötajat
 - KiNG-i külastab 27 töötajat
- vahetatud 882 e-kirja 😊

Vaade 1 (õpetajad)

- Mõistmine avatuse ja koostöö olulisusest.
- Võimaldab õpetajatel:
 - näha teisi koole „seestpoolt“ ja võrrelda ennast
 - avastada end „õpetaja kingades“
 - võrrelda KiNG ja teiste koolide õpilasi
- Kasu saavad õpetajad, kes tahavad kasu saada, st palju sõltub õpetaja hoiakutest.
- Vähendab üksi nokitsemist ja vastandumist.
- Nõuab enesedistsipliini (ei saa asju edasi lükata).
- Kasvatab järjekindlust ja täpsust.

Vaade 2 (juhtkond)

- Peab tundma uusimaid uuringuid ja oskama välja töötada metoodikaid.
- Peab olema järjepidev - nii enesetäienduses kui tagasiside andmisel.
- Tuleb lahti rääkida mõisted.
- Ümber tuleb mõtestada õpetajate töökoormuse sisu.
- Peab harjuma tagasiside ja hinnangute saamisega selleks, et osata neid anda.
- Peab suunama õpetajaid tegelema koolile olulisega (mitte endale meeldivaga).

Vaade 3 (kool)

- Kooli sisemiste tugevuste ja ressursside avaldumine.
- Õpetajate enesetäienduse uued meetodikad
 - Saada tagasisidet
 - Anda tagasisidet
- Meeskonnatöö annab parema tulemuse kui üksikult säravad eksperdid.
- Vajalik kollegiaalsuse ja autonoomsuse tasakaal

IV küsimus:

Millised on minu võimalused saada tagasisidet oma enesetäienduste tulemuslikkuse kohta?

Ees ootavad 1

- Majasisene töövari
- Õpetajale igas kooliastmes üks tund
- Õpetaja igas kooliastmes üks nädal
- Lõimingupäev, õpetajad väikestes interdistsiplinaarsetes meeskondades
- Loositud koolipäev harjutamiseks erinevate situatsioonidega toimetulekut ja muutuste juhtimist

Ees ootavad 2

- Õppematerjalita õpitund, et harjutada pädevuste ja väljundipõhist õpet
- Kooliastmete ülese klassiga koolipäev
- Õpetajavahetus teise kooliga
- Õpetaja aine konsultatsiooni annab teine õpetaja
- Kogumik „Märgatud ja jagatud“
- „Suurem pilt“ – kogukonnaga rollide vahetamise päev

V küsimus:

milliseid õpetajate õppimisse kaasamise vorme saan oma koolis läbi viia?

VI küsimus:

milliseid õpetajate enesetäiendamise tulemuslikkuse hindamise meetodeid saan oma koolis kasutada?

“Ma kuulen ja ma unustan.
Ma näen ja jätan meelde.
Ma teen ja ma mõistan.”

Hiina vanasõna, ka Konfutsius